

יעקב בן צבי חריף; חריף לרמות.

היעב"ץ מלונדון - פלגיאטור^o וזייפן

הרב ישראל דנדרוביץ, ערד, מח"ס הנחמדים מזהב

שלושה ספרים הוציא לאור היעב"ץ מלונדון, שניים על שם עצמו והשלישי על שם זקנו – וכולם גנובים הם איתו • הרוצה לשקר ירחיק עדותו; הוא בלונדון וגניבותיו מתוך ספרים שנדפסו ברחבי תבל, מאמשטרדם בירת הולנד, דרך וילנא הליטאית ועד לפיורדא שבגרמניה • חריפות של שקר

א

לא מצא הרי יעקב בן צבי חריף מלונדון, בן המאה הקודמת, כינוי ספרותי נאה ויאה להתקטט בו כי אם את השם 'יעבץ', כראשי התיבות של שמו. ולא נתן אל לבו כי התנאי להיקרא בשם כזה הוא היותו נמנה על 'משפחות ספרים ישבי יעבץ' (כלשון הכתוב בדה"א ב נה) או לחלופין שיתקיים בו דרשת חז"ל (תמורה טז א) 'יעבץ - שיעץ וריבץ תורה בישראל', ואילו הוא לא סופר ולא בן סופר היה, ובוודאי שלא יעץ ולא ריבץ תורה בישראל.

כל מה שטמן בחובו לא היה כי אם תכונה מגונה שהורגל בה, לשלוח ידו במלאכת רעהו ולגנוב את יגיע כפם של הקודמים לו; בהיותו פלגיאטור שפל המתפאר בנוצות זרים ומתכסה בטליתות של אחרים, מתוך הרגלו הרע להעתיק את חיבוריהם של חכמי ישראל, הן בני דורו והן מימי קדם, ולהדפיסם על שמו.

ב

ההיסטוריה התורנית מכירה כמה מחכמי ישראל שהצמידו לעצמם את התואר יעבץ. הקדמון שבהם הוא 'החסיד-הדורשי' רבי יוסף יעבץ ממגורשי ספרד, שזה היה שם משפחתו. והידוע מכולם הוא הגאון רבי יעקב עמדין, בן החכם צבי. עד כי ניתן לומר כי סתם יעב"ץ הכוונה היא על אחד משניהם.

למרבה האבסורד, היה היעב"ץ שלנו אנטי-תזה מוחלטת לשני גדולי עולם אלו. הוא סתירה מובהקת לדמות 'החסיד' אשר עליו אמרו כי הוא מוותר משלו ואילו הוא נהג במידת 'שלך' – שלי. ועל אחת כמה וכמה שהוא גילם את ההפך מאישיותו

^o Plagiarism, גניבה ספרותית.

היצירתית והמקורית של הגאון רבי יעקב עמדון, שכל כך סלד מגניבות ומזיופים, וכל ימיו השתוקק להעמיד את האמת על תילה.

היעב"ץ מלונדון (כפראפראזה על הבעל שם מלונדון) הוא דמות מוזרה, אך בהחלט לא יוצאת דופן לצערינו שכן תופעת הפלגיאטורה היא תופעה די מוכרת לצערינו באהלי ספר.

ג

הראשון שגילה במקצת את קלונו של – יעקב חריף; היעב"ץ מלונדון ברבים, היה הסופר נחמיה שמואל ליבוביץ במאמרו 'נתי ספר ונחזה' אותו הוא פרסם במאסף 'הצופה לחכמת ישראל' (שנה תשיעית, בודפסט תרפ"ה. עמודים 121-123) ואשר בו הוא עוסק בטיב הספר 'עמודי יעב"ץ' (ח"א – שער הקיצון) אותו פרסם חריף במנצ'סטר שבלונדון בשנת תרנ"ז.

את מאמרו זה הוא פותח בהקדמה עסיסית:

"אוהב ספרים לא ישבע ספרים. הרבה ספרים יש לי וזמני לא ירשני לקרות את כולם. ובכל זאת כאשר יקרה לפני ספר שלא ראיתיו עד כה הנני מסתכל, מציץ, ומדפדף בו. והנה אנה אלהים לידי ספר חדש ששמו 'עמודי יעב"ץ'. השם יעב"ץ לבדו הוא ערבא טבא שכדאי לקרות את ספרו. ובכן, ראיתיו – ונוכחתי כי 'לא מכל אורן יעשה תורן' ולא כל הנקרא בשם 'יעב"ץ' הוא 'ממשפחת סופרים יושבי יעבץ' שעשו להם שם גדול בספריהם. יעב"ץ זה שלפנינו לא יעץ ולא רבץ תורה בישראל. גם זהו יעב"ץ אבל ממין אחר לגמרי, זהו מחבר ספר 'עמודי יעב"ץ'. – אם תשאלוני: ר' יעקב מאי עבידתיה? אענכם: הוא לא עשה כלום; פשוטו כמשמעו".

משום מה הולך ליבוביץ סחור סחור בגילוייו אודות הספר. תחילה הוא עוסק בפרקי החריזה ובדברי ההקדמה אותם הציב יעקב חריף בפתח ספרו, והוא מראה באצבע כי הכל גנוב הוא מאת הספר 'עמודי בית יהודה' של רבי יהודה הלוי הורביץ 'אסיא דק"ק וילנא' אשר נדפס באמשטרדם בשנת תקכ"ו.

כשהגניבה הספרותית היא כמעט מלה במלה מהנדפס שם, למעט תיקונים מגוחכים ושיבושים איומים אותם עשה הפלגיאטור לעת אשר היה צריך להתאים את הדברים כאילו הם יצאו מעטו, וכדי בזיון וקצף.

רק בסיום דבריו אומר לנו רנ"ש ליבוביץ כי למעשה הספר כולו, מתחילתו ועד סופו, גנוב הוא מספר זה 'עמודי בית יהודה':

"עתה אתה הקורא, בא נא אתי ברוך ה' אל הספר 'עמודי יעב"ץ' בשער הקיצון שלו ושם אלחש לך סוד גדול: דע נא כי הספר כולו מתחילתו ועד סופו גנוב הוא גם כן מהספר 'עמודי בית יהודה'... העיקר שכחתי: הספר 'עמודי יעב"ץ' יש לו שתי הסכמות משני רבני מנצ'סטר, המה מעטרים את יעב"ץ בתוארי כבוד. האחד קורא אותו: 'המופלג השלם ובלשן מפואר' וכו', והשני בשם 'המופלג השלם ירא אלהים' יקראהו, רק המחבר חתם את עצמו בתוארו האמיתי: הקטן ושפל הערך יעקב".

ד

לא ידע רנ"ש ליבוביץ עד כמה נאמנו דבריו על אותו 'קטן ושפל הערך יעקב' כי לא במעידה חד פעמית עסקינן, כי אם במדיניות שיטתית של היעב"ץ מלונדון לגנוב ולזייף את יגיע כפיהם של חכמים אחרים ולהדפיסם על שמו.

אני כשלעצמי מצאתי את דברי ליבוביץ רק לאחר שגיליתי פלגיאט אחר של יעקב חריף, וכדלהלן. או אז נוכחתי לדעת כי ידיו של חריף רב לו במקצוע מפוקפק זה, והדבר המתבקש היה לחפש את פרסומיו הנוספים של חריף, ועד מהרה אכן הוברר לי כי הגניבה הספרותית היא המכנה המשותף של כל הספרים שנדפסו על ידו.

ה

כפי הנראה לא הכירו תושבי לונדון במעלליו של היעב"ץ שלהם, והוא שטעם טעם גניבה בשנת תרנ"ז כשהוציא את ספרו הראשון 'עמודי יעב"ץ' ולא עלו על עקבותיו, החליט להתנסות בכך פעם נוספת. והנה אנו מוצאים אותו בשנת תרנ"ט מוציא לאור את ספרו 'מנחה חדשה והחזיון' על מגילת רות.

לא יאומן כי יסופר אך המציאות היא שכל חידושו ופירושו שבספר זה גנובים הם מבואו ועד צאתו, על ראשו על קרבו ועל כרעיו, מחידושי תורתו של הגאון רבי שמואל לוינזון אב"ד יאסווען על מגילת רות אשר נדפסו באמצע ספרו הגדול 'זכרון שמואל' שיצא לאור בוילנא בשנת תרמ"א.

החילוק היחיד ביניהם הוא שאם בספרו של הרב לוינזון מופיעים הדברים בהדפסה צפופה ובאותיות קטנות; עמודים ספורים מובלעים בתוך ספר גדול, הרי שבהדפסה החוזרת' הרחיב היעב"ץ מלונדון את דעתו של הקורא ונתן לו את הדברים בספר בפני עצמו הנדפס באותיות מאירות עיניים ובחלוקה נאותה לקטעים. אך כאמור, הטקסט כולו – הוא העתקה כמעט מושלמת, מלה במלה, מדברי הרב לוינזון!

וכמה זחה דעתו של היעב"ץ עליו ממעשה זיוף זה עד כי נשתכנע שאם עלתה בידו 'לחבר' ספר כזה ראיה ברורה היא כי הוא 'תלמיד חכם', לא פחות! ומתוך כך הוא בא לקרוא בהקדמתו לספר: "אחי ורעי, קחו ממני המנחה הזאת ובזכות זה המהנה תלמיד חכם מנכסיו תתברכו בכל טוב סלה!"

ו

ואם אמרו חז"ל שאין אדם חוטא ולא לו הרי שמתברר שמידעינו היעב"ץ מלונדון החליט לחטוא ולגזול גם שלא לצורך עצמו כי אם בעבור הגדלת והאדרת שם זקנו – וזה למעשה הספר הראשון אותו אנו מוצאים בהוצאתו, וכאמור גם בזה הוא תלה בוקי סריקי בזקנו.

המדובר הוא בספר 'ליקוטי יעב"ץ' אותו הוציא לאור היעב"ץ מלונדון כבר בשנת תרנ"ד במנצ'סטר, ובו לטענתו הוא הדפיס את דברי תורתו של זקנו הרב דוד

קליינערמאן אב"ד שערשוב ומחבר הספר 'חומות ירושלים' מתוך כתב יד קדשו המצוי ברשותו.

הספר מכיל פניני דרוש בדרך החריפות והחידוד בסגנון שונה בהחלט מהמצוי בספר 'חומות ירושלים', הן מבחינת החשיבה והן מבחינת ניסוח הדברים – מה שלמעשה היה אמור לעורר חשד מסוים אצל הקוראים, אולם לא ידוע לי כי שינוי זה עורר תמיהה כלשהיא.

גם כאן מצאתי כי מרבית הספר הוא דברי תורתם של חכמי ישראל בימי קדם אשר לוקטו בספר 'לקוטי נפתלי' שיצא לאור בפירודא בשנת תקכ"ט. ולמותר לציין שהדרושים והפלפולים מתאימים היטב לבעלי השמועה המופיעים שם, וניכר הדבר שכך יצא מבית מדרשם.

ניתן לשער כי אם מאן דהוא כבר הבחין במהלך השנים בתרמית ההעתקה הרי שהוא היה סבור כי ידו של הרב קליינערמאן במעל הזה, שהרי נכדו טוען כי ברשותו כתב יד של זקנו וממנו הוא שהעתיק את הספר הנדפס. אך כאמור, פשוט הדבר שלא כך היה: מעולם לא היה לחריף כתב יד שכזה (כי אם את הספר הישן 'ליקוטי נפתלי') וכל סיפורי הכתב יד הם פרי דמיונו הקודח.

נמצא שרצה היעב"ץ להגדיל את כבוד זקנו ולהאדיר את שמו באמרות שפר נאות שכביכול הוא חידש ונמצא מבזהו כאילו הוא גנב נקלה, בעוד שמעולם לא עלתה על דעת זקנו מרמה שכזאת.

ז

הדור אתם ראו את מעשיו הקלוקלים של היעב"ץ מלונדון אשר פיו דבר שוא וימינו ימין שקר, כי הצד השווה שבחוט המשולש של פרסומיו הוא שכל ספריו שהוציא לאור נקנו על ידו בקנייני גניבה וגזילה. ויעקבני זה פעמיים ושלוש במעשי מרמה ספרותיים.

תופעה מעניינת נוספת ראויה היא לציין מיוחד, שברוב ספריו הוא גם הסגיר את מקור גניבתו, כששם הספר נופל על שם הספר המקורי: 'ליקוטי יעב"ץ' מתוך 'ליקוטי נפתלי' ו'עמודי יעב"ץ' מתוך 'עמודי בית יהודה'.

ואין זה שלומיאליות וטפשות גרידא כי אם תופעה מוכרת היטב בקרימינולוגיה, לפיה הגנב חש צורך ודחף נפשי – פסיכולוגי להסגיר ברמז את מעשי גניבתו, בדומה לתופעה לפיה חוזר הגנב למקום הפשע. ולכן גם כאן הסגיר היעב"ץ את מקורות גניבתו, וסוף האמת שנתגלתה.

ח

ואם יש את נפשכם ללמד זכות על מיודעינו שסבור היה שמכיון שבדברי תורה עסקין הרי שאין מניעה מלהעתיק דברים ולכותבם על שמו, הרי שטעות גדולה בידכם. שכן בספריו הוא מזהיר באיסורים ובחרמות לבל יהיו מאן דהוא להדפיס ללא רשותו את 'ספריו' אלו.

כך הוא מזהיר בספרו 'מנחה חדשה והחזיון':

"הנני פורש איסור וחרם על כל איש אשר ירם ידו להדפיס ספר הזה בלתי רשותי או באי כוחי – יעב"ץ".

ובהסכמות שהוא הזמין מהרבנים על ספר 'ליקוטי יעב"ץ' הוא גם הצליח להוציא הכרזה על איסור חמור וקללה נמרצת על כל מי שיהין להשיג את גבולו ולהדפיס את הספר בתוך עשרה שנים מיום הוצאתו...

הרי ש'מחמיר' גדול היה והוא לא הסכים להכיר אפילו בהיתר של 'הגונב מן הגנב', ובוודאי שלא סבור היה שמותר לאדם לפרסם את דברי תורתו של אדם אחר ללא רשות.

ט

אין לי פרטים ביוגרפיים אודות האיש ואודות מעשיו. למרות שאין לי על מה להסתמך הרי שדומה עלי כי שם משפחתו המקורי של היעב"ץ מלונדון לא היה חריף, ונראה לי שנעשתה כאן פעולה שבאה לטשטש את מקור מחצבתו.

רמז לכך ניתן למצוא בדבריו על עצמו (בהקדמתו לספר 'ליקוטי יעב"ץ'):

"אך רב המיצר סבבוני ונגרשתי מביתי ואהלי, אמרתי לישב בשלוחה אך לעת זקנותי אנשי דמים ישנאו תמימים ומוכרח הייתי הרחק נדוד".

ומכיון שכבר ראינו שרחוק היה מ'תמימות' כמטחוי קשת, הרי שנראה ששונאיו אותם הוא מכנה 'אנשי דמים' היה להם על מה שיסמוכו כשהביאו אותו לצאת לגלות מביתו שברוסיה אל לונדון הבירה, ואין אתנו היודע פשר דבר.

י

מעיון בהסכמות (מתוך הנחה, מפוקפקת כשלעצמה, שהמידע שנתן בידי הרבנים המסכימים הוא נכון) אנו למדים כי הוא מיוצאי העיר נישוועז שברוסיה, וכלפי זה ראוי לצטט את דברי חכם לונדוני בן אותם הימים הכותב בספרו 'אוצר פתגמים מחוכמים' (לונדון תרס"ז, אות לז):

"מחבר אחד מעיר נישוועז היה סובב עיירות בספרים אשר חברו ממנו, אשר דבריהם קבץ מאחרים ולא אמר בשם אומרו. בעת מלחמת רוסיה ופולין בא לעיר נובהרדוק, ויאמר הגאון ר' דוד לוריא ז"ל אליו: האם לא תירא ולא תפחד בשעת חירום כימים האלו לסובב עירות בכת"י? - הפחד איננו פחד, ענהו המחבר. ויאמר הגאון בצחוק: פן יפגשך מחיילי הפרשים, קאזאקי אחד, ויגזול את הכת"י שלך והקוזק ידפיס את הספר על שמו..."

ייתכן כי העיר נישוועז גדלה זייפנים נוספים, אך גם ייתכן שאותו מחבר נישוועזי היה מיודעינו היעב"ץ מלונדון בכבודו ובעצמו...

ספר לקוני יעקב

והוא חלק ראשון

ספר בראשית

אשר נסחה בדיבורה בת ורקה, בתר חסד אלקים זו חרותה יחסימה
 חוה סמך לאל חודשים, שישום נסחיהם, עוף רבש אמש נחם, סחחים
 תרשים לאון שושנה, מלחמים נכונה דעה, על חטרה, והוריש חיל
 אשר בת ורקה היא חת דגון בש"ה מוח דוד קליילנדראן אליה
 סקנעקשאון, כהג'ח'ה הנלמה דירשעליה, והיו חן בעת, עור שבת
 בשנתו, הם צחם, והם לרבים ולמיעות. תחת סחמסבים האלה אשר
 היה במה לבניו, והיו ז' חת בני המור חיה הסגלה סו"ה יעקב ביהר
 ר' עזריהו חייף אליה, ולכם חסד את האמת אחר, והנה לבית
 הסביב לבנה את הרים, ולחיד אותם בלילה, כל זר לתי שפתי, לחיות
 שנים. וקבלו חת ששנים, הם ל' אר"י שנה ברבך והשתדל לתיק

עשרת מקום בני כעם, והאמת לנים אנהם, (משולל ר' ז')
 עמ' | סלילה והחופש, ובין נכחים חושפין.
 שאל אביר ועטר, חודש נאנים חקילין.
 הסדא לכייר, והלוחא לסיקין, כפי, רשעי רבין חף ילי עיני
 בחוס על ר' חסוף מול בהמשעסעסעסע.

ספר יעקבי נפתלי

ראת זה כנה כשנים וחמרים הנונים. אלא
 מעי כרבים חסומלויס פגלויס. בחילי
 וקדושים. שיה צבא נסגמו הם לונים. ונח
 לתיים ולמיעות נצנעים. ולמלה ולפידיו נצנ
 אצ'ר מלוס ולמיטולויס יעקוביוס. נדרי המלקט כליס
 למעשים מחמרים. אכרי חיק ולקט וחברי סוד עזוס
 יארים. יא"ה האמת יחזירי סחבלה
 כהר"ץ צברי קבה"ר הרים ור"ה"ל. ונכזה
 לבית מסוס ע"י נצח חמרי כהר"י הרים פנים
 יל' ולומות ולמדו את סחמריים נחללס וקטלים
 כלתי למיטול ולמיעות שנים. ונקללס חילת קיסאג'ות
 מקנים. ונללס ותיסם חקלחויס. נקללס ולמיטולויס
 חקלחויס אסין.

ברפרידא

בבית נזוסם קסונה כהר"י הרים
 קלחית כפי לני הדרש הרים
 דברתו נלחלח קסמס. מילחיל סניק.
 נסנת סיסלע שגל רלחון סלני כהר"י לני י

וידוי צימי שטות השופטים כו'. ראוי להבין (א) מה ראה אלימלך סרנס
 ישראל לזאת מארץ הקדושה מפני העניים הזאים לדחוקו כמו
 שפרש"י ח"ן זה ראוי ויאות לאדם גדול כמוהו. (ב) כשאמרו כי אתך נשבע
 לעמך מה זה הטיבה נעמי העוז לי בניס כי אם לא בנייה הלא ישיגו
 לקחה בעלים מכל ישראל מאהר שדעחס להתגייר ומה זה חשובה. (ג) כי
 מר לי מאוד סכס לשון סכס אינו מובן הלא כיימה דבריה כי יראה כי
 יד ה' ולא על כלותיה. (ד) ורות דבקה בה ה"ל לומר ורות הלכה עמה
 כי גם שחקה נפשה להתגייר ח"ן הדבקות חלוי נעמי רק בה' כמ"ס
 ואתם הדבקים בה' ולמה נאמר דבקה בה. (ה) כי אל אשר חלכי אלך
 ואל אשר חליו חליו לפי הפשט ח"ן זה מליצה שחלך בכ"מ שחלך נעמי הלא
 זה כשמות יתשב ה"ל לומר עמך עמי כו'. (ו) כי המות יפריד ציני וביקך
 הנה מאמר שדעסה להתגייר למה אמרה ציני וביקך ה"ל לומר ציני וביניכם
 או עמך. (ז) אל תקראנה לי נעמי כו' יש לעיין מה היה ענין וויכוחם
 בענין קריאת השמות. (ח) למי הנערה הזאת כו' אף לפרש"י שראה
 בה נגיעות ח"ן זה מהפיק על רוב הזקנותו לניגוח יומר מעמי ישראל
 דכתיב צי' ואהבה לריעך כמוך כמוך ממש ובגרים כתיב ואהבתם את
 הגר וחו לא. (ט) יש להבין באמרה מדוע מלאתי חן בעיניך להבירני ואנכי
 נכריה הלא דבר גדול עשהה שהתגיירה וגם יש להבין ענין להבירני
 שאמרה. (י) בגד בגד לי אשר עשית את המונחך אתר מות אישך כו'
 הנה נעמי הזכירה את האחד אשר עשתה עם החיים ועם המתים וכעז
 לא הזכיר רק האחד אשר עם המתה. (יא) אל עם אשר לא ידעת חמול
 שלום הלא כבר נשאה לישראל ומה זה אשר לא ידעת חמול שלום.
 (יב) ישלם ה' סעלך וחי' משכורתך שלמה כו' ענין ברכתו של בועז
 שחאה משכורתה שלמה הוא פלא לפי הפשט וכי חסיד קב"ה שלא ישלם
 ח"י שכר שלם לח"ש כמעשהו והלא מדה טובה מרובה להקב"ה לשלם יומר
 כפי פעולת אדם בחסד ה' על הברואים. (יג) כי נחמתי במה היתה
 נביכה שאמרה נחמתי גם מה שאמרה וכי דברת על לב שפתך לריך
 להבין מה היה טונתה בזה. גם מה שאמרה ואנכי לא אהיה כאלהם

זכרון שמואל

וַיִּדְבֹר בְּיָמָיו שְׁפֹט תְּשֻׁפְטִים וְכוּ' ראוּי לְהַבִּין א) מָה זֶה לְאֵלִים לְךָ פְּרָנִים יִשְׂרָאֵל
 לְצֵאתָ מֵאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה מִפְּנֵי הַעֲנִיִּים הַכֹּאִים לְרוּחְךָ כַּמַּ"ש רש"י ו"ל אֵין
 זֶה רְאוּי וְיָאוּת לְאָרֶם גְּדוֹל כְּמוֹתוֹ ב) כְּשֶׁאָמְרוּ כִּי אַתָּךְ נָשׁוּב לְעַמְךָ מָה זֶה
 הַשִּׁיבָה נְעָמִי הַעוֹד לִי בָנִים כִּי אִם לֹא בָנִיה הֲלוֹא יִשְׁיגוּ לְקַחַת כְּעֵלִים מִכָּל
 יִשְׂרָאֵל סֹאחֵר שְׁדַעְתָּם לְהַתְּגַיֵּיר וְזֶה זֶה תְּשׁוּבָה ז' כִּי מִר לִי עוֹד מִכֶּם, לְשׁוֹן
 כִּכֶּם אֵינוֹ סוֹכֵן תְּלוֹא סִיפָה דְּבָרִיה כִּי יֵצֵא בִּי יָד ה' וְלֹא עַל כְּלָהִיתָ?
 ד) יִרְוֹת דְּבַקָּה בַּהּ ה"ל לִזְמֵר וְרֹת הֲלֵכָה עִמָּה, כִּי גַם שְׁחַשְׁקָה נִפְשָׁה
 לְהַתְּגַיֵּיר אֵין הַרְבִּיקוֹת הַלּוּיָה בְּנִעְמִי רַק בְּד' כַּמַּ"ש וְאַחַם הַרְבִּיקִים וְגו'
 וְלִמָּה נֶאֱמַר יִרְוֹת רְבִקָּה בַּהּ? ה) כִּי אֵל אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֲלֶיךָ וְאֵל אֲשֶׁר תֵּדוּן
 אֵלֶיךָ. לְפִי הַפֶּשֶׁט אֵין זֶה מְלִיצָה שֶׁתֵּלַךְ כְּכֹל מְקוֹם שֶׁתֵּלַךְ נְעָמִי הֲלוֹא זֶה
 כְּשִׁמּוֹת יִתְשֵׁב ה"ל לִזְמֵר עִמְךָ עָמִי וְכוּ' ז) כִּי הַסּוֹת יִפְרִיד בֵּינִי וּבֵינְךָ
 הִנֵּה סֹאחֵר שְׁרַעְתָּה לְהַתְּגַיֵּיר וְזֶה אָמְרָה בֵּינִי וּבֵינְךָ ה"ל לִזְמֵר בֵּינִי וּבֵינִיכֶם
 טַעַמְךָ ז' אֵל תִּקְרָאנָה לִי נְעָמִי וְכוּ', יֵשׁ לְעֵינַי מָה הִיא יוֹכּוּחַם בְּעֵינַי
 קְרִיאוֹת הַשְּׂמוֹת ח) לְמִי הַנְּעִרָה הַזֹּאת? אָף לְפִדְשׁ"י שְׂרָאָה בַּהּ צְנִיעוּת אֵין
 זֶה מְסַפֵּיק עַל רוּב הַתְּקַרְבוֹתָ לְגִיּוֹרֹת יוֹהֵר מְעַנֵּי יִשְׂרָאֵל דְּכֹהִיב בֵּיתָ וְאַחַבְתָּ
 לְרִיעֶךָ כְּסוּךְ מַטְשׁ וּבְנָרִים כְּהִיב וְאַהֲבָתָם אֵת הַגֵּר וְהוּ לֹא ז' יֵשׁ לְהַבִּין
 כְּאִמְרָה מְדוּעַ מְצַאֲתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְהַכִּירֵנִי וְאַנְכִי נְבָרִית הֲלוֹא דְּבַר גְּדוֹל עֲשִׂתָּה
 שֶׁהַתְּגַיֵּירָה יָגַם יֵשׁ לְהַבִּין עֵנִין לְהַכִּירֵנִי שְׂאִמְרָה. י) הַגֵּר הֵנֵר לִי אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ
 אֵת הַסּוֹתָךְ אַחֵר מוֹת אִישׁךָ כו' הִנֵּה נְעָמִי הַכִּירָה אֵת הַחֶסֶד אֲשֶׁר עֲשִׂתָּה
 עִם הַחַיִּים וְעִם הַמֵּתִים וּבִעוֹן לֹא הוֹבִיר רַק הַחֶסֶד אֲשֶׁר עֲשִׂתָּה עִם הַמֵּתִים. י"א) אֵל
 עִם אֲשֶׁר לֹא יָדַעַת הַמּוֹל שְׁלֹשׁוֹם, תְּלוֹא כְּכֹר נִטְאֵת לְיִשְׂרָאֵל וְזֶה זֶה אֲשֶׁר לֹא
 יָדַעַת הַמּוֹל שְׁלֹשׁוֹם? י"ב) יִשְׁלַם ר' פֶּעֶלְךָ וְתָהִי מִשְׁכּוֹרְתְךָ שְׁלֵמָה וְכוּ' עֵנִין
 בְּרַכְתָּנוּ שֶׁל בּוֹעוּ שֶׁתְּהֵא מִשְׁכּוֹרְתָה שְׁלֵמָה, וְכִי חֲשׂוֹר קוּב"ה שְׁלֵמָה יִשְׁלַם
 ה'וּ שְׁכֵר שְׁלֵמָה לְאִישׁ כְּמַעֲשֵׂהוּ וְהֲלוֹא טִירָה טוֹבָה מְרֻבָּה לְהַקְבִּ"ה לְשֵׁלֶם יוֹתֵר
 כְּפִי פְּעוּלָתִי וְחֶסֶד ה' עַל כָּל הַבְּרִיאִים. י"ג) כִּי נַחֲמַתֵּנִי בְּמָה הִיתָה נְכוּכָה
 שְׂאִמְרָה נַחֲמַתֵּנִי גַם מָה שְׂאִמְרָה וְכִי דְּבַרְתָּ עַל לֵב שְׁפַחְתְךָ צְרִיךְ לְהַבִּין מָה
 ה' בּוֹנְתָה בָּהּ, גַּם מָה שְׂאִמְרָה וְאַנְכִי לֹא אֶהִיָּה כְּאַחַת שְׁפַחְתְךָ. י"ד) וְתֹאמַר
 נְעָמִי בְּרוּךְ הוּא לְה', אֲשֶׁר לֹא עוֹב חֲסָרוּ מֵהַחַיִּים וְהַמֵּתִים. י"ה) לְהַבִּין מָה זֶה
 עֵנִין חֶסֶד לְהַסְתִּים? הֲלֹא כָּל נְשׁוּאֵי רֹת לְבָן נְעָמִי לֹא הִיוּ בַּהּ חֲפִיסַת קְדוּשָׁין

מנחה חדשה והחזיון

אמנם הן האדם הלוֹבֵךְ על שדה טועה כלאן מן העֵדֶר * עד שהגלות
 בלבל את הסדר * והנרות סרוֹת הסוד וההדר * ונברו
 הזרות * ואפלו את הנפשות פס הזרות * ואורות היקרות * לבשו
 קדרות * וימש חושך הסכלות * וגהפן המושכלות * לבללות ויללות *
 וכל חכמה קדומה * אשר שמו בארץ שמות * היו לחרפות ולשמות *
 עד שפלו הבנינים * להעדר המצויים * והמאמינים שמו כקלס אל הקינים
 כחיס ודנינים * וככדי ארץ כנענים :

ולולי הקים לנו מושיעים * אשר קולס כס'פר המשיעים * ואת
 דבר'ה לעמו מודיעים * או תשחפכה כל אבני קודש מנושנות *
 לחרפות ולנאצות * בראש כל חולות * אך העיר ה' את רות נפשות
 היקרות * פלנות ברות * להבין ולהורות * ולהצר מחברות * באחרות
 טבורות * ובקס'ת יאפו המשכילים * לירות את הבכילים * ובחרבות לשוכס
 יכו את האוילים ויסלו החומרים חללים חללים * ובהעלות ענני הסכלות *
 הגלה וטראה אור המושכלות * ולכל בני ישראל כי אור במושבות *
 ובעבודתם * שמרו את תורתם :

ובעמדי על עמוד התורה * ועול פני הבריקה אורה * ומאורי אור
 חו'ל למולה כבלה האורה * נבהלה מראות את יקרה *
 ויראתי לגשת אל מראה הנורא * בושתי ונכלמתי לבהים * את ראשי בין
 הגדולים * תלאכי אלקים העולים * ואמרתיו מה לי צעיר השפלים * לעמוד
 בין שכלים הגדלים * אשר בשכנס משקים ודגלים * מים חיים קרום
 נוזלים * ובהם יסקולאן קדושים * וירפאו את העורים והמרשים :

דלא טוב לנו האמונה בדבריהם * מלתקור אחרי עונות *
 כי מי יבוא עד תבונהיהם * להבין את דרכיהם * וירקח במוס *
 לעשות כמתכונתיהם ואף כי אגוש בערכי אשר צירים אחזו את דרכי ולהרדה
 שמו את נטק חשקי * ואין איש מחזיק בימין צדקי * ודי לי להפקיע את
 עצמי * אבני השמור את ברמי * ומה לי בחקנת עמי * המה יאכלו בלהם
 ואני אלחם בלקמי * אשר ה' נתן חוקי ליומי * והוא יהי עמי * ואם הן אני
 לי * מה לי עם בני גילי * לעוזב לאהרים את עמלי * וכה היה מבטי
 כל הימים * הלא טוב לני לעשוק בדברי החכמים * אשר זרעו הקדמונים *
 על אדמת הבנוים * והמה יגבורתא דעת מבינים * ועליהם הוסיפו
 באחרונים * כאלה עשרת אמונים * חלה אחז בקמשוניה * ואלה בשושנים *

עמודי בית יהודה

אמנם הן האדם הלך הולך על שדה מועה כצאן מן העדר, עד שהגלות כלכל את הסדר, והצרות סרו את ההוד וההדר ונברו הורות ואפלו את הנפשות עם הצרות, ואורות היקרות לבשו קדרות י' וימש חשך הסכלות, ונהפכו המושכלות לכהלות ויללות, וכל חכמות קדושות, אשר שמו בארץ שמות, היו לחרפות ולשמות, עד שנפלו הבנינים, להעדר המבינים י' והמאמינים שמו כסלם אל הקוצים, כתים ודודנים, ונכבדו ארץ כנענים י' **ולולי** הקים לנו ה' מושיעים, אשר קולם כספ"ר משמיעים, ואת דבר ה' לעמו מודיעים, או תשתכנה כל אבני קודש מנופצות, לחרפות ונאצות בראש כל חצונות, אך העיר ה' את רוח נפשות היקרות, כלכות ברות, להבין ולהורות, ולחבר מחברות, באטרות מהורות, ובקסחם יצאו המשכילים, לידות את הכסילים ובחרבות לשונם יכו את האוילים ויפלו החומרים חללים חללים. ובהעלות ענני הסכלות תגלה והראה אור המושכלות ולכל בני ישראל היה אור במישכותם ובעבודתם שמרו את הורחם:

ובעמדי על עטוה התורה, וסול פני הבריקה אורה, ומאודי אור חו"ל למולה ככלה האירה, נבחלתי מראות את יקרה, ויראתי לגשת אל מראה הגורא, בושתי ונכלמתי להרים את ראשי בין הגדולים, מלאכי אלהים העולים, ואמרת מה לי צעיר השפלים, לעמוד בין שכלים הנבדלים, אשר בשכלם משקים ודולים, מים חיים קרים נוזלים, ובהם ישקו צאן קדושים, וירפאו את העורים והחרשים:

הלא טוב לנו האמונה בדבריהם, מלחקור אחרי עומקי עיוניהם, כי מי יבוא עד תבונותיהם להבין את דרכיהם, וירקח כמותם לעשות כמתבונותיהם, ואף כי אנוש כערבי, אשר צירים אחוז את דרכי, ולחרדה שמו את נשק חשקי, ואין איש מחזיק ביטין צדקי, ודי לי להפקיע את עצמי, ואנכי אשמור את כרמי ומה לי בתקנת עמי, המה יאכלו בלחמם ואני אלחם בלחמי, אשר ה' נתן חוקי ליומי, והוא יהי עמי: ואם הן אני לי, מה לי עם בני גילי, לעזוב לאחרים את עמלי, וכה היה מבטי כל הימים, הלא טוב לנו לעסוק בדברי חכמי, אשר זרעו הקדמונים על אדמת הנבוגי, והמה יגעו ומצאו דעת מבינים, ועליהם הוסיפו האחרונים כאלה עשרת סוגים, אלה אחוז בקמטונים ואלה בשושנים, סוף כל סוף עשות ספרים הרבה אין קץ ואין סוף י' שכתתי וראיתי את המעשים, אשר תחת השמש נעשים, אמרתי לשוא יגעו חכמים הראשונים, ולעמל נשאו את נפשם האחרונים י' יען חברו ספרי התבונות, לסגן בארונות, ונתנו אל הספרים, מקום אשר אמרתי המלך אמורים

עמודי יעב"ץ